

Temakurs: Samhälle, religion, manligt och kvinnligt: kulturhistoriska perspektiv på historien

Lärare: Eva-Helen Ulvros och Yvonne Maria Werner

Kursen syftar till att ge fördjupad kunskap om hur mäns och kvinnors villkor och ansvarområden gestaltats under historiens gång och vilken betydelse religion, ideologi, klass och materiella förutsättningar spelat i detta sammanhang. Den **första delen** består av seminarieövningar där en rad olika problemkomplex relaterade till kursens teman diskuteras. Som utgångspunkt för diskussionerna tjänar frågorna i det häfte som delas ut i samband med introduktionsföreläsningarna. **Kursens andra del** består av vetenskapliga samtal utifrån fritt vald litteratur. Kursen avslutas med **en hemtenta och en recension** av den fritt valda boken, vilka tillsammans ska vara på **runt tio sidor**. Instruktioner finns på s. 14

Kursens mål

Kursen syftar till att ge ökad kunskap om och förståelse för:

- samspelet mellan religion, politik, kultur, klass och genusföreställningar från senmedeltiden och fram till 1900-talets början
- kvinnors och mäns skiftande villkor, verksamheter och ansvarområden i samhället i ett historiskt perspektiv

Kursen består av följande delmoment:

- religion, identitet och föreställningar om manligt och kvinnligt
- modernisering, klass, emancipation och kön
- forskningspresentationer och panelsamtal

Kursens upplägg

Del 1: Samhälle, religion, manligt och kvinnligt i historisk belysning

Hur var det att vara kvinna respektive man i det äldre samhället? Och hur förändrades villkoren under den moderna epoken? Vilken roll har religion och ideologi spelat i detta sammanhang? Vilka möjligheter och hinder skapades för män och kvinnor när samhället förändras från en kollektiv gemenskap präglad av jordbruk och självhushåll till ett samhälle med individen och hennes rättigheter i centrum? Och hur har bilden av manligt och kvinnligt påverkats av kyrkliga reformation(er) och folkliga väckelser, politiska ideologier och emancipationsprojekt och andra omvälvande kulturella och politiska processer?

Dessa frågor står i fokus i **kursens första del**, vars syfte är att belysa samspelet mellan religion, politik, kultur, klass och föreställningar om manligt och kvinnligt från senmedeltiden och fram till 1900-talets förra del. Förhållandena i Sverige (och Norden) står i fokus men sätts i relation till utvecklingen i Västerlandet i stort. Kursmomentet består av två föreläsningar och sex seminarieövningar. På Werners seminarieövningar står religion och identitet i centrum, medan Ulvros seminarier fokuserar på moderniseringsprocesserna och formeringen av en borgerlig offentlighet. Diskussionen på seminarierna tar sin utgångspunkt i de frågor som finns längst bak i detta kurshäfte.

Del 2: Paneldiskussioner utifrån läst litteratur

Kursens andra del utgörs av presentationer och diskussioner av fritt vald litteratur. Varje student väljer ut en bok som från listan med fritt vald litteratur. Kursdeltagarna delas in i **två temagrupper** efter bokval. Varje temagrupp bildar en diskussionspanel. Paneldeltagarna förbereder sig genom att läsa och göra en kort skriftlig presentation av det valda arbetet (cirka 1 sida). Denna presentation skickas till seminarieledarna och till de övriga medlemmarna i den egna panelen **senast två dagar** innan panelseminarierna börjar och utgör underlag för diskussionen.

Panelsamtalen inleds med att varje deltagare gör en **munlig presentation av den valda bokens innehåll och huvudresultat** (ca 5 minuter). Därefter följer en **paneldiskussion**. Även övriga seminariedeltagare förväntas delta aktivt genom att ställa kritiska frågor till ”experterna” i panelen.

Examination sker genom aktivt deltagande i seminarieövningarna och panelsamtalen samt genom författande av en hemtenta i form av en essä och en recension. Se sidan 15.

Obligatorisk kurslitteratur

Seminarium 1, 2 och 6 (Yvonne Maria Werner)

Kristendomen har haft en avgörande betydelse för det västerländska samhällets utveckling, och vår kultur vilar på den judisk-kristna traditionens grund. Men den kristna religionen är inte bara en lära som man kan läsa om i heliga skrifter. Den har formats av människor, som levtt sin kristna tro och som utifrån denna erfarenhet påverkat och präglat kyrka, kultur och samhälle – genom kamp, maktutövning och lidande, genom bön, predikan och karitativa insatser, genom olika former av ”kallelser” och träget arbete för Guds rikets utbredning. Denna tematik står i centrum för de två första seminarierna, medan kristendomens ställning i det moderna samhället med fokus på feminisering och maskulinisering står i centrum för det tredje.

Samtliga texter är antingen nerladdningsbara eller finns att köpa i kompendieform

Olaf Blaschke, ”Fältmarskalk Jesus Kristus: religiös remaskulinisering i Tyskland”; Anna Prestjan, ”En korsfäst främling på jorden? Perspektiv på prästerlig manlighet som problem i tidigt 1900-tal” och David Tjeder, ”Det manliggörande tvivlet”: Yvonne Maria Werner (red.), *Kristen manlighet. Ideal och verklighet 1830-1940*, Lund 2008, s. 161-190, 75-91; 93-118 (93 s.)

Boken finns att låna i många exemplar och kan även köpas av seminarieledaren Den finns också på google books

Cordelia Heß, ”Hur man skapar ett helgon. Normering och censur i senmedeltida kanonisationsprocesser”: *Historisk Tidskrift* 2010:2, s. 191-214 (23 s.) *Fritt tillgänglig*

Susan C. Karant-Nunn, ”The Masculinity of Martin Luther. Theory, Practicality, and Humor”: S. H. Hendrix, S. C. Karant-Nunn (eds.), *Masculinity in the Reformation Era*, Kirksville 2008, s. 167-168, 175-186 (14 s.)

Andreas Marklund, ”På fädernas axlar. Faderssymboler, manlighet och patriotisk gemenskap under Stora nordiska kriget”: *Scandia* 2006:1, s. 22-38 (16 s.)

Silvia Evangelisti, ”Monastic Poverty and Material Culture in Early Modern Italian Convents”: *The Historical Journal* 2004:1, s. 1-20 (20 s.)

Johan A. Lundin, *Predikande kvinnor och gråtande män: genus och religion i Frälsningsarmén i Sverige 1883-1921*, Malmö 2013, s. 89-96 (15 s.)

Annika Sandén, ”Kyrkan, kvinnorna och hierarkiernas dynamik”: *Historisk Tidskrift* 2006:4, s. 645-659 (14 s.)

Erik Sidenvall, ”Protestant mission in China: a proletarian perspective”: Y.M. Werner (ed.), *Christian Masculinity. Men and Religion in Northern Europe 1830-1940*, Leuven 2011, s. 149-164 (15 s.)

Anthony Perron, ”Saxo Grammaticus’s Heroic Chastity: A Model of Clerical Celibacy and Masculinity in Medieval Scandinavia”; Andrew Holt, ”Between Warrior and Priest: The Creation of a New Masculine Identity during the Crusades”: Thibodeaux (ed.),

Negotiating Clerical Identities. Priests, Monks and Masculinity in the Middle Ages, London 2010, s. 1-14, 113-129, 185-198 (43 s.)

Tillgänglig för nedladdning via LibSearch: <http://libris.kb.se/bib/12314874>

Yvonne Maria Werner, ”Kvinnligt motkultur i den katolska missionens tjänst. Sankt Josefsystrarna i Sverige och Danmark”: Y. M. Werner (red.), *Kvinnligt klosterliv i Sverige och Norden. En motkultur i det moderna samhället*, Ängelholm 2005, s. 71-109 (38 s.)

Cecilia Wejryd, ”Husmoderskapet – ett sätt för kvinnor att vara kyrkliga aktörer i svenskt 1840-tal: exemplen Maja Stina Larsdotter och Emelie Petersen”: Stina Fallberg Sundmark & Göran Lundstedt (red.), *Kyrkoliv i 1800-talets Sverige: Festskrift till Oloph Bexell*, Skellefteå 2007, s. 285–299 (14 s.)

Totalt 309 sidor

Källtexter – utdrag ur:

- Luthers lilla och stora katekes, 1529
- Texter från tridentinska mötet, 1563

Seminarium 3, 4 och 5 (Eva-Helen Ulvros)

Under tidsperioden sker en genomgripande förändring av hushåll, familj och arbete. Vi ser en uppkomst av nya ideologier, uttryckt i dikotomin privat/offentlig sfär, rörande mäns och kvinnors relationer till varandra och till samhället. Vilka möjligheter och hinder skapades för män och kvinnor när samhället förändras från en kollektiv gemenskap präglad av jordbruk och självhushåll, till ett samhälle med individen och hennes rättigheter i centrum? Kulturella föreställningar kopplade till kvinnor och män diskuteras, och hur dessa förändras över tid. Teman som analyseras är kvinnlighet och manlighet, mäns och kvinnors identiteter och handlingsutrymmen i offentligheten och i det privata. Individens handlingsutrymme kontra strukturernas makt.

Appelros, Erica, ”Religion och intersektionalitet”: *Kvinnovetenskaplig tidskrift* nr 2-3 2005, s. 69-78 (10 s.)

Blom, Ida, Sogner, Sølvi, Rosenbeck, Bente, *Kvinnor i västvärlden från renässans till nutid. Renässans, reformation, revolution*, Liber AB 2006 s. 38-59, 102 -126 (45 s.)

Ekenstam, Claes, ”Män, manlighet och omanlighet i historien”, ur *Män i Norden. Manlighet och modernitet 1840-1940*, red. Jörgen Lorentzen och Claes Ekenstam, Gidlunds förlag 2006, s.13-47 (34 s.)

Elgán, Elisabeth, ”Sexualpolitikens genus i Frankrike och Sverige”: *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1999:3 s.18-30 (13 s.)

- Englund, Boel/Kåreland, Lena, ”Vägarna ut. Kvinnorna, tillgångarna och strategierna”: *Rätten till ordet. En kollektivbiografi över skrivande Stockholmskvinnor 1880-1920*, Carlsson bokförlag, 2008, s. 99-132 (33 s.)
- Gothlin, Eva, *Kön eller genus? Föreläsning vid konferensen ”Könsperspektiv i forskning och undervisning”*, Göteborg 1999 (15 s.)
- Hirdman, Yvonne, ”Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning”: *Kvinnovetenskaplig tidskrift* nr 3 1988 (12 s.)
- Johansson, Ella, ”Arbetare”: *Män i Norden. Manlighet och modernitet 1840-1940*. Red. Jörgen Lorentzen och Claes Ekenstam, Gidlunds förlag 2006, s. 112-132 (20 s.)
- Amussen, Susan D., ”Manligheten och det sociala systemet under den tidigmoderna perioden”: *Manligt och omanligt i ett historiskt perspektiv*, FRN 1999, s. 96-114 (18 s.)
- Sommestad, Lena, ”Mejerskor, industrialisering och välfärdspolitik – argument för en komparativ genusforskning”: *Fra kvinnehistorie til kjønns historie? Rapport III från Det 22:e nordiske historikermöte i Oslo, augusti 1994* (14 s.)
- Thurén, Britt-Marie, ”Om styrka, räckvidd och hierarki, samt andra genusteoretiska begrepp”, i *Kvinnovetenskaplig tidskrift* nr 3-4 1996 (15 s.)
- Ulvros, Eva Helen, *Fruar och mamseller. Kvinnor inom sydsvensk borgerlighet 1790- 1870*, Lund 1996 s. 9-18, 47-72, 121-146 (50 s.)
- Östman, Ann-Catrin, ”Bonden”: *Män i Norden. Manlighet och modernitet 1840-1940*, red. Jörgen Lorentzen och Claes Ekenstam, Gidlunds förlag 2006, s.77-111 (34 s.)

Totalt 313 sidor

Valfri litteratur för specialuppgift:

- Ahlgren, Gillian T. W., *Theresa of Avila and the Politics of Sanctity*, 1996
- Andersson, Irene, *Kvinnor mot krig. Aktioner och nätverk för fred 1914-1940*, 2001
- Andrews Bergamn, Malin, *Emilia Fogelklou. Människan och gärningen – en biografi*, 1999
- Ankarloo, Bengt, *Satans raseri. En sannfärdig berättelse om de stora häxoväsendet i Sverige och omgivande länder*, 2007
- Artaeus, Iréne, *Kvinnorna som blev över. Ensamstående stadskvinnor under 1800-talets första hälft – fallet*, 1992
- Baumann, Ursula, *Protestantismus und Frauenemanzipation in Deutschland 1850 bis 1920*, 1992
- Bergenlöv, Eva, *Skuld och oskuld. Barnamord och barnkvävning i rättslig diskurs och praxis omkring 1680-1800*, 2004
- Berger, Teresa, *Gender Differences and the Making of Liturgical History: Lifting a Veil on Liturgy's Past*, 2011
- Berglund, Louise. *Guds stat och maktens villkor. Politiska ideal i Vadstena kloster, ca 1370-1470*, 2003
- Bergström, Carin, *Lantprästen. Prästens funktion i det agrara samhället 1720-1800*, 1991

- Björk, Gunnela, *Att förhandla sitt medborgarskap. Kvinnor som kollektiva politiska aktörer i Örebro 1900-1950*, 1999
- Bladh, Christine, *Månglerskor. Att sälja från korg och bod i Stockholm 1819-1846*, 1992
- Blewett, Mary H., *Men, Women and Work. Class, Gender and Protest in the England Shoe*
- Blomberg, Eva, *Män i mörker. Arbetare, reformister och syndikalister. Politik och identitet i svensk gruvindustri 1910-1940*, 1995
- Bokholm, Sif, *En kvinnoröst i manssamhället. Agda Montelius 1850-1920*, 2000
- Bokholm, Sif, *I otakt med tiden. Om rösträttsmotstånd, antipacifism och nazism bland svenska kvinnor*, 2008
- Borgström, Eva (red), *Makalösa kvinnor. Könsöverskridare i myt och verklighet*, 2002
- Bradstock, Andrew et al. (eds.), *Masculinity and Spirituality in Victorian Culture*, 2000
- Brown, Callum G, *The Death of Christian Britain: Understanding Secularisation, 1800-2000*, 2001
- Brown, Sylvia Monica, *Women, Gender, and Radical Religion in Early Modern Europe*, 2007
- Burrus, Virginia, *Saving shame : martyrs, saints, and other abject subjects*, 2008
- Carls, Lina, *Våp eller nucka? Kvinnors högre studier och genusdiskursen 1930-1970*, 2004
- Carlsson Wetterberg, Christina, *“Bara ett öfverskott af lif” : en biografi om Frida Stéenhoff*, 2010
- Carlsson, Christina, *Kvinnosyn och kvinnopolitik. En studie av svensk socialdemokrati 1880-1910*, 1986
- Christiansson, Elisabeth, *Kyrklig och social reform. Motiveringar till diakoni 1845–1965*, 2006
- Clark, Alice, *Working life of Women in the seventeenth century*, 1982 (1919)
- Collstedt, Christopher, *Duellanten och rättvisan. Duellbrott och synen på manlighet i stormaktstidens slutskede*, 2007
- Connell, Robert, *Maskuliniteter*, 1999
- Damsholt, Nanna, *Kvindebilledet i dansk höjmiddelalder*, 1984
- Davidoff, Leonore, Hall Catherine, *Family Fortune. Men and Women in the English Middle Class 1780–1850*, 1992 (2002)
- Davis, Natalie Zemon, *I marginalen. Tre yrkeskvinnors uppbrott på 1600-talet*, 1998
- Dufwa, Sune G, *Kön, lön och karriär. Sjuksköterskeyrkets omvandling under 1900-talet*, 2004
- Eason, Andrew M., *Women in God’s Army. Gender and Equality in the Early Salvation Army*, 2003
- Edgren, Monika, *Tradition och förändring. Könsrelationer, omsorgsarbete och försörjning inom Norrköpings underklass under 1800-talet*, 1994
- Elgan, Elisabeth, *Genus och politik. En jämförelse mellan svensk och fransk abort- och preventivmedelspolitik från sekelskiftet till andra världskriget*, 1994
- Elm, Susanna, *Virgins of God: The making of asceticism in late Antiquity*, 1994
- Elmund, Gunnel, *Det kvinnliga diakonatet som kall. Johan Christoffer Brings syn på diakonissverksamhetens uppgift och form*, 2005
- Emanuelsson, Agneta, *Pionjärer i vitt. Professionella och fackliga strategier bland svenska sjuksköterskor och sjukvårdsbiträden, 1851-1939*, 1990

- Englund, Boel/Kåreland, Lena, *Rätten till ordet. En kollektivbiografi över skrivande Stockholmskvinnor 1880-1920*, 2008
- Eskilsson, Lena, *Drömmen om kamratsamhället. Kvinnliga medborgarskolan på Fogelstad*, 1991
- Florin, Christina & Johansson, Ulla, "*Där de härliga lagrarna gro...*". *Kultur, klass och kön i det svenska läroverket 1850-1914*, 1993
- Florin, Christina, *Kampen om katedern. Feminiserings- och professionaliseringsprocessen inom den svenska folkskolans lärarkår 1860-1906*, 1987
- Florin, Christina, *Kvinnor får röst. Kön, känslor och politisk kultur i kvinnornas rösträttsrörelse*, 2006
- Frangeur, Renée, *Yrkeskvinna eller makens tjänarinna? Striden om yrkesrätten för gifta kvinnor i mellankrigstidens Sverige*, 1998
- Fridh-Haneson, Britt Marie, Haglund, Ingegerd, (red.), *Förbjuden frukt på kunskapens träd. Kvinnliga akademiker under 100 år*, 2004
- Gordon, Linda, *Woman's Body. Woman's Right. Birth Control in America*, 1990
- Gowing, Laura et al. (ed.), *Love, friendship and faith in Europe, 1300-1800*, 2005
- Gross, Michael B., *The War against Catholics. Liberalism and the Anti-Catholic Imagination in Nineteenth-Century Germany*, 2004
- Gurevitj, Aron, *Den svårfångade individen. Självsyn hos fornnordiska hjältar och medeltidens lärde i Europa*, 1997
- Gustavsson, Johanna, *Kyrka och kön. Om könskonstruktioner i Svenska kyrkan 1945-1985*, 2001
- Göransson, Anita (red), *Sekelskiften och kön. Strukturella och kulturella övergångar år 1800, 1900 och 2000*, 2000
- Göransson, Anita, *Från familj till fabrik. Arkiv 1988. Teknik, arbetsdelning och skiktning i svenska fabriker 1830-1877*, 1988
- Hall, Donald E. (ed.), *Muscular Christianity: Embodying the Victorian Age*, 1994
- Hamburger, Jeffrey F., Marty, Susan (eds.), *Female monasticism from the fifth to the fifteenth centuries*, 2008
- Hammar, Inger, *Emancipation och religion. Den svenska kvinnorörelsens pionjärer i debatt*
- Hammar, Inger, *För freden och rösträtten. Kvinnorna och den svensk-norska unionens sista dagar*, 2004
- Hansen, Anna, *Ordnade hushåll. Genus och kontroll i Jämtland under 1600-talet*, 2006
- Harrison, Dick, *The Age of Abbesses and Queens. Gender and Political Culture in Early Modern Europe*, 1998
- Hartman Söderberg, Ingrid, Vidunder till qvinnor. Sju systrar som pionjärer i yrkesliv och offentlighet 1860-1935*, 2004
- Heggestad, Eva, *Fången och fri. 1880-talets svenska kvinnliga författare om hemmet, yrkeslivet och konstnärskapet*, 1991
- Hill, Patricia, *The World Their Household: The American Women's Foreign Missions Movement and Cultural Transformation, 1870-1920*, 1985
- Hirdman, Yvonne, *Att lägga livet till rätta. Studier i svensk folkhemspolitik*, 1989
- Hirdman, Yvonne, *Den röda grevinnan. En europeisk historia*, 2010

- Hirdman, Yvonne, *Det tänkande hjärtat. Boken om Alva Myrdal*. Stockholm 2006.
- Hunt, Lynn, *The Family Romance of the French Revolution*, 1992
- Jansdotter, Anna, *Ansikte mot ansikte. Räddningsarbete bland prostituerade kvinnor i Sverige ca 1850-1920*, 2004
- Jansdotter, Anna, *Ansikte mot ansikte: räddningsarbete bland prostituerade kvinnor i Sverige 1850-1920*, 2004
- Jansson, Karin Hassan, *Kvinnofrid. Synen på våldtäkt och konstruktionen av kön i Sverige 1600-1800*, 2002
- Jarrick, A, *Den himmelske älskaren. Herrnhutisk väckelse, vantro och sekularisering i 1700-talets Sverige*, 1989
- Johannisson, Karin, *Den mörka kontinenten. Kvinnan, medicinen och och fin-de-siècle*, 1994
- Johansson, Ella, *Skogarnas fria söner. Maskulinitet och modernitet i norrländskt skogsarbete*, 1994
- Johansson, Thomas, *Det första könet? Mansforskning som reflexivt projekt*, 2000
- Jonsson, Inger, *Linodlare, väverskor och köpmän. Linne som handelsvara och försörjningsmöjlighet i det tidiga 1800-talets Hälsingland*, 1994
- Jordansson, B & Wammen, T (eds.), *Charitable Women. Philanthropic Welfare 1780-1930*, 1998
- Karant-Nunn, Susan C. et al (eds.), *Masculinity in the Reformation Era*, 2008
- Kerber, Linda, *Women of the Republic. Intellect and Ideology in Revolutionary America*, 1980
- King, Ursula, Beattie, Tina (ed.), *Religion, gender and diversity : cross-cultural perspectives*, 2004
- Koivunen Bylund, Tuulikki, "Frukta icke, allenast tro". *Ebba Boström och Samariterhemmet 1882-1902*, 1994
- Koonz, Claudia, *Mothers in the Fatherland*, 1987
- Krondorfer, Björn, *Men and Masculinities in Christianity and Judaism: A Critical Reader*, 2009
- Kuefler, Mathew, *The manly eunuch : masculinity, gender ambiguity, and Christian ideology in late antiquity*, 2001
- Landes, Joan B., *Women and the Public Sphere in the Age of the French Revolution*, 1988
- Larsson, Birgitta, *Conversion to Greater Freedom? Women, Church and Social Change in North-Western Tanzania under Colonial Rule*, 1991
- Larsson, Maja, *Den moraliska kroppen. Tolkningar av kön och individualitet i 1800-talets populärmedicin*, 2002
- Laven, M., *Nunnorna i Venedig. Om klosterliv och trotsade löften*, 2004
- Lennartsson, Malin, *I säng och säte Relationer mellan kvinnor och män i 1600-talets Småland*, 1999
- Lennartsson, Malin, *I säng och säte. Relationer mellan kvinnor och män i 1600-talets Småland*, 1999
- Liljewall, Britt, "Mig själv och mitt gods förvalta" – 1800-talskvinnor i kamp om myndighet, 2013
- Lindberg, Anna, *Experience and Identity. A Historical Account of Class, Caste, and Gender among the Cashew Workers of Kerala, 1930-2000*, 2001

- Lindholm, Margareta, *Talet om det kvinnliga. Studier i feministiskt tänkande under 1930-talet*, 1990
- Lindstedt Cronberg, Marie, *Synd och skam. Ogifta mödrar på svensk landsbygd 1680-1880*, 1997
- Littberger Caisou-Rousseau, Inger, *Över alla gränser: Manlighet och kristen (o)tro hos Almqvist, Strindberg och Lagerlöf*, 2012
- Ljunggren, Jens, *Kroppens bildning. Linggymnastiken som manlighetsprojekt*, 1999
- Ljunggren, Jens, *Känslornas krig. Första världskriget och den tyska bildningselitens androgyna manlighet*, 2004
- Lundgren, Britta, *Allmänhetens tjänare. Kvinnlighet och yrkeskultur i det svenska postverket*, 1990
- Lundström, Catarina, *Fruars makt och omakt. Kön, klass och kulturarv 1900-1940*, 2005
- Lövgren, Britta, *Hemarbete som politik. Diskussioner om hemarbetet . Sverige 1930- och 40-talen, och tillkomsten av Hemmets Forskningsinstitut*, 1993
- Lövkrona, Inger, *Annika Larsdotter barnamörderska. Kön, makt och sexualitet i 1700-talets Sverige*, 1999
- Mahdi, Hauwa, *Gender & Citizenship. Hausa Women's Political Identity from the Caliphate to the Protectorate*. Göteborg 2006
- Malmstedt, Göran, *Bondetro och kyrkooro. Religiös mentalitet i stormaktstidens Sverige*, 2002
- Manns, Ulla, *Den sanna frigörelsen. Om Fredrika Bremerförbundet 1884-1921*, 1997
- Manns, Ulla, *Upp systrar, väpnar er! Kön och politik i svensk 1800-talsfeminism*, 2005
- Markkola, Pirjo, (ed.), *Gender and Vocation. Women, Religion and Social Change in the Nordic Countries, 1830-1940*, 2000
- Marklund, A. *I hans hus. Svensk manlighet i historisk belysning*, 2004
- Markusson Winkvist, Hanna, *Som isolerade öar. De lagerkransade kvinnorna och akademien under 1900-talets första hälft*, 2003
- Matovic, Margareta, *Stockholmsäktenskap. Familjebildning och partnerval i Stockholm 1850-1890*, 1984
- Matter Anne E., Coakley John, *Creative Women in Medieval and Early Modern Italy : a Religious and Artistic Renaissance*, 1994
- Maurits, Alexander & Nykvist, Martin (red), *Kyrkan och idrotten under 2000 år*, 2015
- Maurits, Alexander, *"Den vackra och erkända patriarkalismen". En undersökning av den lundensiska högkyrklighetens präst- och manlighetsideal*, 2013
- McNamara, J. A., *Sister in Arms, Catholic Nuns through Two Millennia*, 1996 (i urval)
- McSheffery, Shannon, *Gender and Heresy. Women and Men in Lollard Communities, 1420-1530*, 1995
- Milton, Lena, *Folkhemmetes barnmorskor: den svenska barnmorskekårens professionalisering under mellan- och efterkrigstid*, 2001
- Morgan, Sue, Vries, Jacqueline de (eds.), *Women, Gender and Religious Cultures in Britain, 1800-1940*, 2010.
- Mosse, George L., *The Image of Man. The Creation of Modern Masculinity*, 1996

- Nilsson, Anna, *Lyckans betydelse. Sekularisering, sensibilisering och individualisering i svenska skillingtryck 1750-1850*, 2012
- Nyhagen Predelli, Line, *Issues of Gender, Race, and Class in the Norwegian Missionary Society in Nineteenth-Century Norway and Madagascar*, 2003
- Okkenhaug, Inger Marie, (ed.), *Gender, race and religion. Nordic missions 1860–1940*, 2003
om kvinnans kallelse ca 1860-1900, 1999
- Osselaer Van, Tine & Pasture, Patrick (eds.), *Christian Homes. Religion, Family and Domesticity in the 19th and 20th Centuries*, Press 2014
- Ottosson, Anders, *Sjukgymnasten – vart tog han vägen? En undersökning av sjukgymnastyrkets maskulinisering och avmaskulinisering 1813-1934*, 2005
- Pasture, Patrick, Art, Jan (eds.), *Beyond the Feminization Thesis. Gender and Christianity in Modern Europe*, 2012
- Peckham M., *The transforming Power of the Nuns. Women, Religion and Cultural Change in Ireland, 1750-1800*, 1998
- Prestjan, Anna, *Präst och karl, karl och präst Erik E:son Hammar och den svenskkyrkliga prästmanligheten*, 2009
- Putney, Clifford, *Muscular Christianity: Manhood and sports in Protestant America, 1880–1920*, 2001
- Qvist, Gunnar, *Kvinnofrågan i Sverige 1809-1846. Studier rörande kvinnans näringsfrihet inom de borgerliga yrkena*, 1960
- Rajamaa, Ruth, *Systrarnas verksamhet, undervisning och uppfostran i Vadstena kloster 1384-1595*, 1992
- Ramet, Sabrina P. (ed.), *Gender politics in the Western Balkans. Women and Society in Yugoslavia and the Yugoslav Successor States*, 1999
- Raming, Ida, *A History of Women and Ordination: The Priestly Office of Women: God's Gift to a Renewed Church*, 2004
- Resic, Sanimir, *American Warriors in Vietnam. Warrior values and the Myth of the Warrior. Experiences during the Vietnam War 1965-1973*, 1999
- Roberts, Elisabeth, *A Womans Place. An Oral History of Working-Class Women 1890-1940*, 1984
- Roper, Lyndal, *The Holy Household. Women and Morals in Reformation Augsburg*, 1989
- Rosenbeck, Bente, *Kvindekön. Den moderne kvindeligheds historie 1880-1980*, 1987
- Rowlands, Alison (ed.) *Witchcraft and Masculinities in Early Modern Europe*, 2009
- Rundquist, Angela, *Blått blod och liljevita händer. En etnologisk studie av aristokratiska kvinnor 1850-1914*, 1989
- Rönnbäck, Josefin, *Politikens genusgränser. Den kvinnliga rösträttsrörelsen och kampen för kvinnors politiska medborgarskap 1902-1921*, 2004
- Sanders, Hanne, *Bondevaekelse og seakularisering. En protestantisk folkelig kultur i Danmark og Sverige 1820-1850*, 1995
- Sarja, Karin,, *Ännu en syster till Afrika – Trettiosex kvinnliga missionärer i Natal och Zululand 1876-1902*, 2002
- Sarti, Odile, *The Ligue Patriotique des Francaises, 1902–1933: A Feminine Response to the Secularization of French Society*, 1992

- Sidenvall, Erik *The Making of Manhood among Swedish Missionaries in China and Mongolia, c. 1890-1914*, 2009
- Sjöberg, Maria, *Kvinnor i fält 1550-1850*, 2008
- Sjöberg, Maria, *Kvinnors jord, manlig rätt. Äktenskap, egendom och makt i äldre tid*, 2001
- Sommestad, Lena, *Från mejerska till mejerist. Studier i mejeriyrkets maskuliniseringsprocess*, 1992
- Stadin, Kekke, *Stånd och genus i stormaktstidens Sverige*, 2004
- Stansell, Christine, *City of Women. Sex and Class in New York 1789-1860*, 1987
- Stenqvist, Catharina, Lindstedt Cronberg, Marie (red.), *Dygder och laster : förmoderna perspektiv på tillvaron*, 2010 (i urval)
- Svanström, Yvonne, *Policing Public Women. The Regulation of prostitution in Stockholm 1812-1880*, 2000
- Söderberg, Johan, *Röda läppar och shinglat hår. Konsumtionen av kosmetika i Sverige 1900-1960*, 2001
- Södling, Maria, *Oreda i skapelsen : Kvinnligt och manligt i Svenska kyrkan under 1920- och 1930-talen*, 2010
- Sörensen, Thomas, *Det blänkande eländet. En bok om Kronprinsens husarer i sekelskiftets Malmö*, 1997
- Tjeder, David, *The Power of Character: Middle-class Masculinities. 1800-1900*, 2003
- Tornbjer, Charlotte, *Den nationella modern. Moderskap i konstruktioner av svensk nationell gemenskap under 1900-talets första hälft*, 2002
- Tosh, John, *A Man's Place: Masculinity and the Middle Class Home in Victorian England*, 1999
- Tosh, John (ed.), *Manful Assertions. Masculinities in Britain since 1800*, 1991
- Tzimoula, Despina, *Eidola. Gender and Nation in the Writings of Penelope Delta (1874-1941)*, 2008
- Ullman, Annika, *Stiftarinnegenerationen. Sofi Almquist, Anna Sandström, Anna Ahlström*, 2004
- Ulrich, Ingeborg, *Hildegard of Bingen: Mystic, Healer, Companion of the Angels*, 1993
- Ulvros, Eva Helen, *Fruar och mamseller. Kvinnor inom sydsvensk borgerlighet 1790-1870*, 1996
- Ulvros, Eva Helen, *Sophie Elkan. Hennes liv och vänskapen med Selma Lagerlöf*, 2001
- Walker, Pamela J., *Pulling the devil's kingdom down: the Salvation Army in Victorian Britain*, 2001
- Vammen, Tinne, *Rent og urent. Hovedstadens piger og fruere 1880-1920*, 1986
- Van Osselaer, Tine, *The pious sex. Catholic constructions of masculinity and femininity in Belgium c.1800-1940*, 2011
- Wayland Coakley, John, *Women, Men, and Spiritual Power: Female Saints and Their Male Collaborators*, 2006
- Weber, Alison, *Teresa of Avila and the Rhetoric of Femininity*, 1990
- Verdier, Yvonne, *Tvätterskan, sömmerskan, kokerskan. Livet i en fransk by genom tre kvinnoyrken*, 1988

- Werner, Yvonne Maria (ed.), *Christian Masculinity. Men and Religion in Northern Europe 1830-1940*, 2011
- Werner, Yvonne Maria, *Katolsk manlighet. Det antimoderna alternativet. katolska missionärer och lekmän i Skandinavien*, 2014
- Wikander, Ulla, *Kvinnors och mäns arbeten. Gustavsberg 1880-1980. Genusarbetsdelning och arbetets degradering vid en porslinsfabrik*, 1988
- Zarri, Gabriella, Scaraffia, Lucetta, *Women and Faith. Catholic Religious Life in Italy from Late Antiquity to the Present*, 1999
- Öhrström, Eva, *Elfrida Andrée. Ett levnadsöde*, 1999
- Österberg, Eva (red.), *Jämmerdal & fröjdesal. Kvinnor i stormaktstidens Sverige*, 1997
- Östberg, Kjell, *Efter rösträtten. Kvinnors utrymme efter det demokratiska genombrottet*, 1997

Schema

Introduktionsföreläsningar 2 december

10.15-12, sal A233 (Ulvros)

13.15-15 i sal B240 (Werner)

Seminarieövningar

Samtliga seminarier är OBLIGATORISKA.

Deltagarna delas in i diskussionsgrupper, vilka ansvarar för specifika frågor och inleder diskussionen kring dessa. Men alla deltagare läser givetvis alla texter och tittar på alla frågor.

Seminarium 1: *Kyskhets och sexualitet - kristna genusideal före 1600*

Må 7/12 13.15-15, sal B129 (Werner)

Läs: Heß, *Negotiating Clerical Identities*, Karant-Nunn och Evangelisti

Gruppsamtal i B165 & 166)

Seminarium 2: *Dygdeideal, familj och genus i det protestantiska samhället*

To 10/12 13.15-15, sal B352/429 (Werner)

Läs: Lundin, Marklund, Sandén och Wejryd

Gruppsamtal i B338 & 365

Seminarium 3: *Teoretiska begrepp. Övergripande reflektioner*

Må 14/12 10.15-12, sal C214 (Ulvros)

Läs: Hirdman, Thurén, Appelros, Gothlin, Ekenstam

Seminarium 4: *Det tidigmoderna samhället - från medeltid till tidigt 1800-tal*

To 17/12 10.15-12, sal B352 (Ulvros)

Läs: Amussen, Blom/Sogner/Rosenbeck, Ulvros

Seminarium 5: *Det moderna samhället – sent 1800-tal och 1900-tal*

To 7/1 13.15-15, sal B352 (Ulvros)

Läs: Elgán, Englund/Kåreland, Johansson, Sommestad, Östman

Seminarium 6: *Katolskt och protestantiskt i det moderna samhället – feminisering och remaskulinisering*

Fr 8/1 13.15-15, sal B240 (Werner)

Läs: Blaschke, Prestjan, Sidenvall, Tjeder och Werner

Gruppsamtal i B232 & 239

Paneldiskussioner utifrån läst litteratur

Må 11/1 10.15-12 i sal B429 (Ulvros) & 13.15-15 i sal B429 (Werner)

Hemtentan ska vara insänd (digitalt) senast den 15 januari klockan 16.

Riktlinjer för hemtentan – essä och recension

Hemtentan består dels av en essä utifrån den obligatoriska litteraturen, dels av en vetenskaplig recension av den fritt valda boken. Den ska vara på *runt 10 sidor*, varav cirka fyra utgörs av recensionen. Det går bra att väva samman recension och essä till en sammanhängande text.

Hemtenta - essä

I essän ska du med fokus på samspelet mellan politik, kultur, religion och genus göra en *kritisk utvärdering* av den obligatoriska litteraturen. Du väljer själv vilka texter du vill fästa störst vikt vid, men minst fyra arbeten från de båda seminarieledarnas respektive seminariepass (inalles åtta texter) ska tas med i redogörelsen. Hemtentan skall omfatta runt sex sidor och vara i *essäform*. De frågor som tjänat som utgångspunkt för seminariediskussionerna kan fungera som vägledning.

Hemtenta - recension

Uppgiften är att skriva en *vetenskaplig recension* på runt 4 sidor om den bok du läst, vilket innebär att du skall göra en *kritisk utvärdering* och belysa innehåll, inriktning, teser, slutsatser och förhållande till tidigare forskning. Recensionen skall vara självständigt skriven, analyserande och argumenterande, vilket innebär att du skall *markera din egen position* i förhållande till författarens. Det räcker alltså inte med att göra ett referat av bokens innehåll. Med kritisk utvärdering avses inte främst nedvärdering, utan kritik kan innehålla både positiva och negativa aspekter. Lyft fram de teoretiska och metodiska utgångspunkter som eventuellt förekommer. Driver författaren någon tes? Finns det någon uttalad politisk, ideologisk eller kyrkopolitisk tendens? Hur ställer sig han/hon till tidigare forskning? Och hur förhåller sig bokens resultat till dess syfte? Vad tycker du är bra med boken? Och vad anser du vara mindre bra eller dåligt? Har författaren försummat någon viktig aspekt?

Dessa frågor kan tjäna som utgångspunkt även för presentationen av boken i samband med panelsamtalen.